

ONTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасы	Безредко әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі	044-49/11

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша Безредко әдісімен сарысу енгізу алгоритмін қолдануымен әдістемелік ұсыныстар

Мамандық: «Жалпы медицина»

Курс: 4

Кафедра: Жұқпалы аурулар және дерматовенерология

Құрастырғандар: кафедра ассистенттері Алиев Д.С., Әуезханов С.П.,

Садыхова Д.Қ., Жораханова Б.Ә.

Шымкент 2022

ОНТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасы Безреждо әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі		044-49/11

Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасының мәжілісінде қарастырылған

Хаттама № 4 « 30 » 11 2022 ж.

Кафедра меңгерушісі: м.ғ.к., профессор Абуова Г.Н. Абуова

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасы Безредко әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі	044-49/11

1.Клиникалық дағдының атауы: Безредко әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі.

2.Оқытудың мақсаты: Әдіске сәйкес сарысуды енгізу дағдыларын менгеру.

3.Манекенде дағдыларды алдын-ала үйретуге және көрсетуге кететін уақыт: 7 минут.

4.Дағдыны өз бетінше игеруге кететін уақыт: 15 минут.

5.Клиникалық дағдыны игеру үшін қажетті теориялық білім:

1. Ботулизмнің этиологиясы, патогенезі, эпидемиологиясы.
2. Ботулизмнің клиникалық классификациясы.
3. Ботулизмнің диагностикалық критерийлері.
4. Ботулизм кезіндегі клиникалық және зертханалық критерийлер.
5. Ботулизмнің дифференциальді диагностикасы.
6. Ботулизмнің асқынуы.
7. Ботулизмнің спецификалық емі.
8. Сарысуды енгізуге көрсеткіштер және қарсы көрсеткіштер.

6.Тренажерлар, манекендер, модельдер, көрнекті құралдар тізімі:

1. Инъекцияға арналған қол тренажері.
2. Әдіспен сарысуды енгізу техникасы бойынша бейнеролик.

7.Медициналық бұйымдар мен жабдықтардың тізбесі:

1. Инъекцияға арналған қол тренажері.
2. Резенке қолғап (бір рет қолданылатын латекс).
3. Маска, ботулизмге қарсы сарысу.
4. 70% спирт, мақта, туберкулин шприцтері.
5. Сағат.

8.Дағдыны орындау алгоритмі:

№	Кезеңдер:	Орынд алды	Орынд алмады	Еске рту
1	Қолды жылы сумен жуамыз, спиртпен өңдейміз, бір реттік резенкелі қолғапты киеміз. Науқасты отырғызып немесе жатқызып, ине жаншуға ыңғайлы жағдай жасаймыз.			

2	1:100 ерітілген сары судан 0,1 мл шприцке алып, ине шаншитын жерді 70% спиртпен өңдеп, білектің ішкі жағының ортасына тері ішіне енгіземіз. Науқасты және инъекция жасалған жерді 20 мин. бақылау (ине шаншыған жерде қызару, қышу немесе дене температурасының жоғарылауы).			
3	Тері іші сынама теріс болған жағдайда, 0,1 мл көлемде ерітілмеген сары суды шприцке жинап, ине шаншитын жерді өңдеп, иық аймағына тері астына енгіземіз. Науқастың жағдайын және ине шаншыған жерді 30 мин. көлемінде бақылау.			
4	Сынама теріс болған жағдайда стерильді шприц қолданып, 30 мин. кейін сары судың тағайындалған барлық дозасын бұлшық етке немесе көктамырға науқастың ауырлық дәрежесіне байланысты енгізіп, науқастың жалпы жағдайын бағалаймыз. Сынама оң болған жағдайда сарысу жасаудың алдында бұлшық етке гормондар мен антигистаминді препараттар жасап, бөліп (0,5-2-5-сосын қалған дозасын) енгізу қажет.			
5	1 сағат көлемінде препарат енгізгеннен кейін, медициналық бақылауды қамтамасыз ету.			

9. Тапсырма:

1. Сарысу енгізуге көрсеткіштерді анықтау.
2. Безредко әдісі арқылы сарысуды енгізу алгоритмін менгеру.

10. Сабақ тақырыбы бойынша өзін-өзі бағалауға арналған материалдар:

1. Ботулизм диагнозындағы ең маңызды симптом:
 - A. интоксикация
 - B. паралитикалық
 - C. менингеальды
 - D. гепатолинеальды
 - E. диспепсиялық

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасы	044-49/11
Безредко әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі	

2. Ботулизмнің таралу факторын атаңыз:

- A) консервіленген санырауқұлақтар
- B) бұқтырылған сиыр еті
- C) алма шырыны
- D) үй қаймағы
- E) қуырылған балық

3. Сарысуды енгізу барысында аллергиялық реакциялар болдырмау үшін пациентке енгізеді:

- A) вирусқа қарсы препарат
- B) антибиотик
- C) гормон
- D) қабынуға қарсы стероидты емес препарат
- E) екпе

4. Ботулизмге қарсы сарысудың түрлері:

- A) A, B, G типті
- B) A, B, C типті
- C) A, B, D типті
- D) A, B, I типті
- E) A, B, E типті

5. Жедел жәрдем бөлмесіне 5 жасар бала жеткізілді. Анасының айтуы бойынша ауырғанына 2 күн болған, әлсіздікке, жүргенде жүрістің тұрақсыздығына шағымданады. Бала тамактану кезінде тұншығып, дауысы қарлыққан. Бір апта бұрын жарақат алған, бақшада әйнек сынықтары болған. Алдын ала диагноз қойылды: Жарақаттық ботулизм. Безредко әдісі бойынша сынамананы жасау алдында сарысуды сұйылту нұсқасын таңдаңыз:

- A) тері астына 1:1000 ерітілген
- B) тері ішіне 1:10 ерітілген
- C) тері ішіне 1:100 ерітілген
- D) ерітілмеген 0,1 мл тері астына
- E) 1:100 рет б/е ерітілмеген

6. Наукас А., 13 жаста, әлсіздікке, ауыздың құрғауына, «тұманға», көз алдындағы заттардың контурларының анық емес болуына және олардың екі

ONTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасы		044-49/11
Безредко әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі		

еселенуіне, тамақ пен сілекейді жұтудың қиындауына, дауыстың қарлығына, бас ауруына, бас айналуына шағымдарымен жеткізілді. Ол 31 желтоқсан күні кешке қатты ауырды, ісіну пайда болды және бір мезгілде дерлік бүкіл симптомдар кешені сипатталды. Эпидемиологиялық анамнез: бір күн бұрын 30 желтоқсанда досына қонаққа барғын. Консервілер, тұздалған саңырауқұлақтар және қолдан жасалған шырғандар тұтынған. Объективті: жағдайы орташа ауырлықта, белсенді. Беті бозарған. Өкпесінде – патологиялық өзгерістерсіз. Тыныс алу жиілігі – 28-32 минутына, жүрек тондары тұйықталған. Тілі құрғақ, ақ-сары жабынмен қапталған. Іші жұмсақ, ауырсынусыз. Кеше бір реттік нәжіс және іш аймағында диффузды сипаттағы ауру сезімі пайда болды. Неврологиялық симптомдарда сол жақта пртоз, оң жақ көз алмасының қозғалысы шектелген, қарашық реакциялары төмендеген, сұйықтықты жұту қиындаған (тұншығу жоқ), аздап қарлығы, сөйлеудің қиындауы.. Діз: Тағамдық ботулизм.Жедел терапия үшін қажетті препаратты анықтаныз:

- A) гормондар
- B) бактериофаг
- C) вакцина
- D) арнайы сарысу
- E) антибиотиктер

7. Арнайы ботулизм терапиясы:

- A. т/і ботулинге қарсы сарысуды енгізу
- B. б/е ботулинум токсосинін енгізу
- C. пробиотиктерді ауызша қабылдау
- D. т/і бұлшықет миорелаксанттарын енгізу
- E. б/е антиспазмолитиктерді енгізу

8. Безредко әдісі арқылы бірінші сынама жасалады:

- A. көктамырға
- B. бұлшықетке
- C. тіл астына
- D. білектін ішкі жағының ортасына
- E. иық бұлшық етіне

9. Безредко әдісі арқылы екіншілік сынама жасалады:

- A. көктамырға
- B. бұлшықетке
- C. тіл астына
- D. білектің ішкі жағының ортасына

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасы Безредко әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі	044-49/11

Е. иық бұлшық етіне

10. Ботулизмнің дифференциалды диагнозы мыналармен жүргізілмейді:

- A) гепатиттермен
- B) менингиттермен
- C) энцефалитпен
- D) полиомиелитпен
- E) дифтериямен

11. Дағдыны орындауды бағалау критерийлері:

№	Орындалуы	Бағалау критерийі
1	Орындалды	Барлық қадамдар дұрыс ретімен орындалғанда есептелінеді.
2	Жартылай орындалды	Орындау барысында кемінде 3 қадам аздаған қателіктермен орындалғанда есептелінеді.
3	Орындалмады	Орындау барысында 3 қадамнан артық қателіктер жібергенде саналады.

12. Әдебиеттер:

Негізгі:

1. Абуова, Г. Н. Жұқпалы аурулар бойынша дәрістер жинағы: оқу құралы / Г. Н. Абуова. - Шымкент : ОҚМФА, 2017. - 245 б.
2. Абуова, Г. Н. Жұқпалы аурулар бойынша дәрістер жинағы: оқу құралы / Г. Н. Абуова. - Шымкент : ОҚМФА, 2016. - 245 бет с.
3. Инфекционные болезни: национальное руководство/Под ред. Н.Д.Ющука, Ю.Я.Венгерова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. – 1056 с.
4. Инфекционные болезни: курс лекций / Под ред. Проф. В.И. Лучшева, проф. С. Н.Жарова – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 512 с.

Қосымша:

1. Инфекционные болезни: курс лекций / Под ред. Проф. В.И. Лучшева, проф. С. Н.Жарова – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 512 с.

ONTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Жұқпалы аурулар және дерматовенерология кафедрасы Безредко әдісі бойынша сарысуды енгізу алгоритмі		044-49/11

2.Абуова, Г. Н. Жұқпалы аурулар бойынша дәрістер жинағы[Электронный ресурс]: оқу құралы / Г. Н. Абуова. – Электрон. Текстовые дан. (2.06Мб). – Шымкент: ОҚМФА, 2016. – 245. с.

Бағалау материалына дұрыс жауап үлгілері:

- 1 - B
- 2 - A
- 3 - C
- 4 - E
- 5 - C
- 6 - D
- 7 - A
- 8 - D
- 9 - E
- 10 - A